

POLITIKKUR

Vindmyllulundin í Húsahaganum gjørdi stóran mun, tá ið hon var tikin í nýtslu.

70 prosent av allari orku frá vindi og vatni

Longu um trý ár kemur 70 prosent av allari orku í Suðuroy frá vindi og sól

Árni Gregersen

-Tað ber væl til, at Føroyar sleppa undan at brúka olju til orku á landi í 2030.

Tað staðfestir Kári Mortensen, leiðari á orkudeildini á Umhvørvisstovuni.

-Vit hava longu flutt okkum rættuliga nógv og stórar broytingar henda longu komandi trý-fýra árin. Tað sum skal til fyri at vit flyta okkum longur er fyrst og fremst, at vit broyta okkara hugburð til orkunýtslu, sigur hann.

Tað var samgongan, sum tók við í 2015 sum setti sum mál, at í 2030 skal øll orka á landi koma frá varandi orku. Málsetningurin byggir á, at í altjóða høpi hava verið stórar ráðstevnur og avgerðir, sum hava til endamáls at steðga ella minka brúkið av olju.

Røkka vit hesum málinum, so verður CO₂-útlátið helvtina minni enn í dag.

Fyrst og fremst eru tað avleiðingarnar fyri veðurlagið, sum hava elvt til hesar avgerðir, men eisini at tað í nøkur ár er staðfest, at heimurin brúkar meira av resursum enn hann megnar at endurnýggja.

-Sjálvandi kundu vit verið komn in enn longur í Føroyum, men eisini hetta tekur tíð. Fyrsteikingar skulu gerast, so vit ikki arbeiða í blindum. Vit mugu gera kanningar, so vit hava vitan um, hvat skilabest er at gera, sigur Kári Mortensen.

Vindur og sólorka

Eitt danskt ráðgevarafelag hevur

gjørt eina kanning fyri SEV og Umhvørvisstovuna um, hvat er besta orkuloysnin fyri Føroyar.

Higartil hevur nógv tann størsti parturin av varandi orku í Føroyum bygt á vatnorku. Tað byrjaði við byrgingunum hjá SEV í Vestmanna og tað er síðani útbyggt á Eiði og í minni mátistokki aðrastaðni.

Ráðini frá donsku ráðgevarunum byggja ikki á útbyggingin av vatnorkuni, men heldur á vindorku og sólorku. Í nýggjastu orkupolitisku ætlanini, sum júst er gjørd, verður eisini staðfest at vind- og sólorka eru bíligasti vegurin at ganga fyri at gera Føroyar leysar av olju.

Vindorkan er útbygd í seinastuni. Fyrst vóru tað vindmyllurnar á Eystnesi, men stóra lopið kom tá ið vindmyllulundin í Húsahaganum omanfyri Tórshavn vóru tiknar í nýtslu. Tær muna ómetaliga væl í samlaðu myndini.

Harafturat eru eisini myllur, sum veita streym á privatum hondum.

-Men tað sigur seg sjálvt, at hetta er nakað sum eisini loysir seg fyri føroyska samfelagið. Seinastu 20 árin hava vit innfluttu olju og bensin fyri 14 milljardir krónur og nýtslan nærkast aftur einari milljard nú, sigur Kári Mortensen..

Broytingarnar

Tað verður júst nú arbeitt við fullari ferð at leggja um.

Í Suðuroy kemur eitt útboð nú

uppá 12 megawatt. Hetta eru vindmyllur, men afturat er eisini knýtt ein pumpuskipan, sum brúkar vatnið ummaftur.

Við hesum fer varandi orkan í Suðuroy at hækka úr 10 prosentum til 70 prosent í 2021.

Tað koma eisini tvey útboð norðanfjørðs. Talan verður um 2 x 18 megawatt. Við hesum utboðnum fer vindorkan úr 18 megawatt til 70 megawatt.

Útbyggingar eftir 2021

Tvær kanningar eru gjørdar í 2017 av møguleikunum at útbyggja varandi orkuna. Tað eru Umhvørvisstovan og SEV, sum hava latið kanningarnar gera.

Onnur kanningin leggur serliga dent á, hvussu vatnorkuøkið í Vestmanna best kann byggjast út. Hin

frágreiðingin leggur meira dent á búskaparliga partin og fevnir um alt landið.

Í orkuætlanini verður sagt, at tann frágreiðingin sum tekur allar útreiðslunar við er eitt framstig í so máta. Við at hava allar útreiðslurnar við, ber eisini til at fáa eina ábending um, hvussu elprísurin kann væntast at fara at vera.

Sjálvt um rættuliga nógv ferð er á orkuútbyggingini, so tekur alt kortini tíð.

-Tað er sjálvandi avgerandi at arbeiða skjótt, men vit mugu eisini minnast til, at tað er avmarkað hvussu nógv orku vit hava til slíkt arbeiði, sigur Kári Mortensen.

Føroyska samfelagið brúkar orku til upphiting, framleiðslu og til ferðslu.

Nýggjasta kanningin visir, at verður lagt um til at brúka el, so fer samfelagið at spara pening og tað fer eisini at geva ein bíligari elprís til brúkaran.

-Uppskotið um at SEV skal sleppa at seta ein differentieraðan prís á streymin skal helst koma ígjøgnum politisku skipanina. Tað fer at gera, at elprísurin verður bíligari til hitapumpur og til at løða til dømis bilar við. Tað fer at gera, at tað fer at bera betur til at útnytta framleiðsluna um náttina til dømis, sigur Kári Mortensen.

Hann leggur afturat, at hetta fer eisini at gera tað møguligt hjá stórum brúkarum at keypa streymin bíligari og so selja avlophitan.

-Hetta fer avgjørt at gera alla framleiðsluna meira spennandi, eisini fyri privata brúkaran, sigur Kári Mortensen.

Kári Mortensen er leiðari á orkudeildini hjá Umhvørvisstovuni